

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

TYTUŁ PRACY: *Imiennictwo mieszkańców dawnych dekanatów brzeskiego i bocheńskiego w świetle ksiąg metrykalnych z lat 1801-1900*

AUTOR: KAROLINA WRÓBEL-KĄCKA

W rozprawie podjęta została analiza XIX-wiecznego imiennictwa, której celem było odtworzenie ówczesnego zasobu antroponimicznego oraz określenie tendencji imienniczych funkcjonujących niegdyś w regionie dawnych dekanatów Brzesko oraz Bochnia.

Materiał językowy wyekscerpowany został z 318 ksiąg urodzeń (*Libri Natorum*). Z bazy źródłowej pozyskano do badań 50 248 rekordów. Jako że rejestry te uwzględniały zarówno szereg informacji językowych, jak i socjologicznych czy kulturowych, analiza zebranego materiału antroponimicznego oparta została na metodologii dokumentacyjno-statystycznej oraz socjolingwistycznej.

Obrany w rozprawie kierunek badawczy doprowadził do zrekonstruowania systemów imienniczych, żyjących na badanym obszarze, przedstawicieli szlachty, mieszczan i chłopów, w zależności od przynależnej im grupy pokoleniowej. Umożliwił on ponadto zobrazowanie zmieniających się na przestrzeni całego stulecia tendencji w doborze imion, a także określenie ówczesnej mody imienniczej oraz wytypowanie mian najpopularniejszych, rzadkich i unikatowych. Warunkował on również ukazanie fluktuacji imion pomiędzy repertuarami imienniczymi danej generacji czy klasy społecznej.

Liczne zawarte w dokumentach informacje pozajęzykowe stanowiły ponadto asumpt do kompleksowego omówienia zagadnień związanych z polionimią zarejestrowaną wśród dzieci urodzonych w latach 1801-1900, jak również motywacją imienniczą, czyli ustaleniem prawdopodobnych czynników determinujących wybór konkretnych imion.

W dalszej kolejności zbadano kwestie z rzadka lub zupełnie niewystępujące w opracowaniach onomastycznych. W rozprawie podjęto bowiem problematykę imion nadawanych dzieciom nieślubnym – ustalono między innymi tendencje nazewnicze dzieci nieprawych w kontekście potencjalnego zjawiska stygmatyzacji oraz różnice i podobieństwa nominacyjne w zależności od klasy społecznej.

Szeroką analizą objęte zostały także liczne rejestry prezentujące imiona bliźniąt. W niniejszym rozdziale wyznaczono chociażby typowe dla XIX wieku duety imiennicze oraz

przybliżono prawdopodobne, konwencjonalne oraz niekonwencjonalne, wzorce doboru imion dla rodzeństwa.

Ostatni z podjętych w pracy tematów dotyczył imiennictwa dzieci wywodzących się ze środowiska żydowskiego. Przedstawiono tu zatem zasób imienniczy zamieszkujących badany region neofitów oraz wskazano wedle jakiej tradycji – chrześcijańskiej czy żydowskiej – nominowane były wówczas dzieci.

Dysertację zamyka wykaz wszystkich imion pierwszych, wraz z poświadczeniami źródłowymi, jakie nadano dzieciom w eksplorowanych parafiach w ciągu całego XIX stulecia.